

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та
правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної
аграрної комунікації**

21 жовтня 2021 року

Біла Церква
2021

ЗМІСТ

Столбецька С.Б. Студентоцентризований підхід при формуванні готовності майбутніх перекладачів до здійснення аграрних перекладів.....	3
Ігнатенко В.Д. Навчально-стратегічна компетентність як важлива складова професійної компетентності майбутнього перекладача.....	4
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. До проблеми соціально-психологічної адаптації студентів першого курсу факультету права та лінгвістики.....	6
Marchuk V.V. Value orientations dynamics of agrarian high school students.....	8
Носенко М.М. С-Test як засіб діагностики і контролю іншомовних мовленнєвих компетенцій студентів-філологів.....	9
Синельникова І.С. Сервіс Quizlet на заняттях з аграрного перекладу.....	11
Ордіна Л.Л. Естетична спрямованість освіти і виховання в Києво-Могилянській академії ХVІІ ст.....	12
Резнік В.Г. Роль та функції самооцінювання у системі стратегій навчання німецької мови як другої іноземної студентів-філологів.....	14
Чернишук Ю.І. Інноваційні методи вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням в немовних вищих навчальних закладах.....	15
Дем'яненко О. О., Чернобров Ю. А. Науково-дослідницькі стратегії навчання з «Історії зарубіжної літератури»: на перетині філологічних і методичних розвідок.....	17
Береговенко Н.С. Особливості перекладу семантичної категорії дієслів на означення переміщення за допомогою засобів пересування в романах Джоан Роулінг «Гаррі Потер».....	19
Велика К.І. Здійснення перекладу сільськогосподарських термінів у науково-технічних текстах.....	22
Михайленко О.О. Роль еквівалентності та адекватності у визначенні якості перекладу.....	24
Рейда О.А. Принципи класифікації термінології ветеринарної медицини у сучасній англійській мові.....	26
Карпенко С.Д. Ukrainian Fairy Tales in the paradigm of traditional and modern research.....	27
Зінінська А.П. Директиви в давньоанглійській мові.....	29
Цвид-Гром О.П. Латинські запозичення у словниковому складі української мови: до проблеми класифікації та шляхів проникнення.....	31
Пилипенко І.О. Полісемія в аспекті перекладу з англійської на українську мову.....	33
Демченко Н.С. Семантична характеристика англійських неологізмів під час пандемії COVID-19.....	34
Колісник М. Ю. English Agricultural Idioms and their Ukrainian Equivalents.....	35
Ковальчук І.В. Розвиток міжнародної інформаційно-інноваційної діяльності аграрної сфери як фактор глобального економічного зростання.....	38
Мельник В.О. Щодо питання кодексу кращих сільськогосподарських практик.....	41
Прокопець О.І., Настіна О.І. Правовий зв'язок раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.....	43
Пахомова А.О. Особливості правової охорони нових сортів рослин.....	44
Нікітенко О.І., Крижанівська О.В. Екологічна безпека довкілля в Україні.....	45
Ярмоленко Ю.В. Особливості розвитку спільної аграрної політики.....	47
Яремчук В.О., Настіна О.І. Правовий зв'язок раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.....	49
Курчин О.Г. Специфіка патентування Сполучених Штатів Америки.....	50
Ломакіна І.Ю. Роль міжнародного співробітництва в системі медичного права.....	51
Білоус Р.С., Настіна О.І. Конституційно-правові особливості захисту права власності на землю територіальних громад.....	52
Поляруш-Сафроненко С.О. Правове регулювання добровільного приєднання до об'єднаних територіальних громад.....	53
Бровко Н.І. Проблемні питання реалізації прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.....	55
Аргат Я.П., Ярмоленко Ю.В. Розуміння сутності правової категорії «право людини на життя» і «право людини на сім'ю»: їх невід'ємна взаємозалежність.....	57
Макарчук В.В. Державне бюро розслідувань правоохоронний орган із забезпечення державної політики у сфері національної безпеки і оборони держави.....	58
Самойлович А.А. Деякі питання запобігання корупції у митній сфері.....	61
Мельник Л.М., Грек І.М. Антивакциноз як рух: короткий історичний екскурс.....	62
Росавіцький О.О. Історичні аспекти розвитку правової системи Англії.....	64
Малишко І.В. Правове регулювання державної інформаційної політики.....	65
Мельник О.Г. Теоретичні аспекти боротьби з корупцією в аграрному секторі.....	66

Отже, на основі проведеного дослідження мовних одиниць на означення руху ми виділяємо такі лексико-семантичні групи дієслів: *дієслова на означення переміщення кроками*, *дієслова на означення переміщення бігом*, *дієслова на означення переміщення польотом* та *дієслова на означення переміщення за допомогою засобів пересування*. Кожна з цих груп характеризується своїми особливостями перекладу.

До найпоширеніших прийомів, що застосовуються для передачі змісту мовних одиниць на означення переміщення в просторі належать: стилістичні трансформації, які створюють колорит розмовного мовлення та надають висловлюванню більшої виразності; заміна значення слова, що в деяких випадках адаптує текст, роблячи його ближчим та зрозумілішим для цільової аудиторії; та додавання, що ширше розкриває зміст.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бистрова Л. В. Вивчення синтагматичних зв'язків слів за допомогою статистичних методів. М.: 1978. 448 с.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Камінь: Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і філософський камінь. Дж. К. Ролінг. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002. 319 с.

2. Кімната: Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і таємна кімната / Дж. К. Ролінг. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 1998. 351 с.

3. В'язень: Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і в'язень Азкабану / Дж. К. Ролінг. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 1999. 383 с.

4. Келих: Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і келих вогню / Дж. К. Ролінг. К.: А-А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2000. 670 с.

5. Орден: Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і Орден фенікса / Дж. К. Ролінг. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2003. 815 с.

6. Принц: Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і Напівкровний Принц / Дж. К. Ролінг. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2005. 720 с.

7. Реліквії: Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і смертельні реліквії / Дж. К. Ролінг. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2007. 640 с.

8. Stone: Rowling J. K. Harry Potter and the Philosopher's Stone / J. K. Rowling. U.S.A.: Scholastic Publishing, 1997. 223 p.

9. Secrets: Rowling J. K. Harry Potter and the Chamber of Secrets / J. K. Rowling. U.S.A.: Scholastic Publishing, 1998. 251 p.

10. Prisoner: Rowling J. K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban / J. K. Rowling. U.S.A.: Scholastic Publishing, 1999. 317 p.

11. Goblet : Rowling J. K. Harry Potter and the Goblet of Fire / J. K. Rowling. U.S.A.: Scholastic Publishing, 2000. 636 p.

12. Order: Rowling J. K. Harry Potter and the Order of the Phoenix / J. K. Rowling. U.S.A.: Scholastic Publishing, 2003. 766 p.

13. Prince: Rowling J. K. Harry Potter and the Half-Blood Prince / J. K. Rowling. U.S.A.: Scholastic Publishing, 2005. 607 p.

14. Hallows: Rowling J. K. Harry Potter and the Deathly Hallows Prince / J. K. Rowling. U.S.A.: Scholastic Publishing, 2007. 607 p.

УДК 81'246.2:63

ВЕЛИКА К.І., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗДІЙСНЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТЕРМІНІВ У НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ

Висвітлюється питання перекладу термінів. Терміни розглядаються як мовні одиниці з певними номінативними функціями. Вони належать безпосередньо всьому тексту і їх зміст розкривається лише у контексті.

Для кращої передачі змісту і збереження граматичних норм мови перекладу, запропоновано першочергово здійснювати перекладацький аналіз всього тексту. Це допоможе краще зрозуміти значення

термінів та визначити їх приналежність до певної галузі науки. Здійснивши правильний пошук відповідників термінів у мові перекладу, виконується адекватний переклад.

Ключові слова: науково-технічні тексти, терміни, терміносистеми, адекватний переклад, перекладацький аналіз тексту.

Переклад науково-технічних текстів є неможливим без знання специфіки значення термінів певної галузі науки як в мові оригіналу, так і в мові перекладу. Терміни за своєю суттю – це мовні одиниці, які мають точність у визначенні понять, не мають синонімів і можуть утворювати сталі мовні зв'язки у словосполученнях.

Номінативність та системність є основними функціями термінів. Вони утворюють терміносистеми в різних галузях науки. За визначенням Білозерської Л.П., терміни за межею своєї терміносистеми можуть мати інше значення [с. 18, 19]. Борисова А.І. вважає, що під час перекладу науково-технічних текстів, важливе значення відіграє контекст, який розкриває значення термінів [с. 67].

На думку Лукьянкової Т.Г., виникають і інші труднощі перекладу, а саме визначення загальнонаукової, загальногалузевої і вузькоспеціальної термінології. Загальнонаукові і загальнотехнічні терміни можуть належити до понятійних систем декількох галузей науки. Галузеві терміни вживаються, як правило, в одній галузі знань. Вузькоспеціальні терміни характерні лише для спеціальної галузі [с.10].

Для правильного перекладу термінів, перш за все виконується перекладацький аналіз всього тексту, визначається його жанр, тематика (приналежність до певної галузі науки), стилістика, комунікативне завдання. Весь текст аналізується на граматичному, семантичному та лексичному рівнях для здійснення передачі змісту мовних одиниць мови оригіналу. У тексті визначаються слова, словосполучення, терміни та терміни словосполучення. Після аналітичної роботи, з'являється стратегія перекладу, здійснюється пошук відповідників мовних одиниць, виконується оформлення перекладу літературній нормі мови перекладу з урахуванням традиції жанрової специфіки, стилістики оригіналу.

Саме тому, знаходження правильних відповідників вимагає знання тієї галузі, якої стосується переклад, розуміння змісту термінів англійською мовою і знання термінології рідною мовою.

Пропонуємо визначити загальнонаукові, вузькогалузеві та вузькоспеціальні терміни у прикладах перекладу фрагментів текстів у фітопатології.

Мова оригіналу (англійська)	Мова перекладу (українська)
1. Signs are the actual organisms causing the disease [4].	1. Ознаки хвороби – це результат дії організмів, які спричиняють захворювання.
2. Symptoms of disease are the plant's reaction to the causal agent [4].	2. Симптоми хвороби – це реакція рослини на збудник, який викликає захворювання.
3. Powdery mildew is one of the most common diseases in dry climates like Colorado [4].	3. Боршниста роса – це одне із розповсюджених захворювань сухого клімату, яке притаманне такому штату як Колорадо.
4. Phytoplasmas are classified as bacteria; however, they lack a cell wall and can take on a variety of shapes. They are obligate parasites, meaning they can only survive within their hosts. Phytoplasmas live in the phloem of host plants and are vectored by certain phloem-feeding insects, such as leafhoppers [4].	4. Фітоплазми – це бактерії, однак, у них відсутні клітинні стінки і вони можуть набувати різних форм. Фітоплазмів відносять до паразитів, оскільки, вони можуть виживати лише за рахунок рослини-господаря. Вони живуть в флоемах рослини-господаря та переносяться певними комахами, що харчуються флоемами, такими як цикади.
5. Cankers are discolored, sunken areas found on plant stems, branches, and trunks. They damage plants by killing the conductive tissue. Cankers may be caused by fungi, bacteria, virus,	Виразки раку є безкольоровими, запалими ділянками на стеблах, гілках та стовбурах дерев. Вони можуть вражати сполучну тканину рослин. Рак може бути викликаний грибами, бактеріями,

and abiotic disorders such as sunscald and hail [4].	вірусами, такими абіотичними факторами як сонячні опіки та град.
--	--

У наведених прикладах мови оригіналу, зустрічаємо мовні одиниці, які можна віднести до загальнонаукових термінів: agent, damage, branch, tissue, sign, reaction, area, host, damage. У контексті вони також можуть набувати статусу вузькогалузевих термінів, якщо терміни утворюють словосполучення: host plants, signs of disease, the plant's reaction, the causal agent, plant stems, conductive tissue, plant viruses.

Зазначимо вузькогалузеві терміни: organism, plant, insect, parasites, symptom, pathology, disorder, stem, trunk, fungi, bacteria, abiotic. У проаналізованих уривках тексту, також зустрічаються і вузькоспеціальні терміни: sunscald, cankers, phloem, phloem-feeding insects, phytoplasmas, powdery mildew, plant pathology.

Отже, виконавши перекладацький аналіз тексту, можна визначити його жанрову специфіку, стилістику, тематику, комунікативне завдання та зрозуміти специфіку термінів, що належать до певної галузі науки. При перекладі науково-технічних текстів потрібно правильно визначати та класифікувати терміни в залежності від їх приналежності до певної галузі науки та контексту. Кожна галузь науки має свою терміносистему, що уособлює собою свою понятійну систему. Визначивши у тексті терміни і класифікувавши їх, можна здійснювати переклад за допомогою відповідних галузевих термінологічних словників. Для кращої передачі змісту термінів, потрібно враховувати їх контекст, семантику та граматичну форму з метою оформлення всього тексту літературній нормі мови перекладу з урахуванням традиції жанру та стилю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С. В. Термінологія та переклад: навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: Нова книга, 2010. 232 с.
2. Борисова Л. И. Основные проблемы научно-технического перевода. М.: МГУ, 2003. 208 с.
3. Лукьянова Т. Г. Особенности письменного перевода с английской мови на українську та з української на англійську у сфері економіки сільського господарства: навчальний посібник для студентів 4 курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» денної форми навчання факультету іноземних мов. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 116 с.
4. Plant Pathology. Master Gardener: веб-сайт URL:<https://cmg.extension.colostate.edu/Gardennotes/331.pdf> (Last accessed: 04.03.2021)

УДК 81'25

МИХАЙЛЕНКО О.О., канд. філол. наук,
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ТА АДЕКВАТНОСТІ У ВИЗНАЧЕННІ ЯКОСТІ ПЕРЕКЛАДУ

Досліджено природу основних понять комунікативної теорії перекладу – еквівалентності перекладу, комунікативного наміру, адекватності перекладу, та визначено їхню роль в оцінюванні якості перекладу.

Ключові слова: комунікативна лінгвістика, комунікативна теорія перекладу, еквівалентність перекладу, комунікативний ефект, адекватність перекладу, якість перекладу.

Складність процесу перекладу та різноманіття його видів стали причиною створення у лінгвістичному перекладознавстві цілої низки лінгвістичних теорій перекладу. На основі всебічного аналізу теорій з точки зору їх переваг та недоліків, відомий перекладознавець В.Н. Комісаров [1] створив теорію рівнів еквівалентності (комунікативну теорію), яка стала першою лінгвістичною теорією перекладу у руслі комунікативної лінгвістики, що розглядає